

Науковий вісник Ужгородського національного університету

Аннотация. Определены мотивация и причины создания совместных предприятий и преобразования их в транснациональные или многонациональные компании. Дано определение международного совместного предприятия. Определены преимущества для малого и среднего бизнеса при создании отдельного совместного предприятия с иностранной материнской компанией. Определена главная причина создания совместного предприятия. Выявлены угрозы для государства, если на его просторах работает только одна мегакорпорация. Приведен перечень мегакорпораций, производящих продукты питания знаменитых брендов, продающихся по всему миру.

Ключевые слова: совместные предприятия, транснациональные (многонациональные) предприятия, мотивы и причины создания, иностранные инвестиции, материнская компания, мегакорпорации, глобализация.

Summary. The motivation and reasons for creating joint ventures and their transformation into transnational or multinational companies are determined. The definition of an international joint venture is given. The advantages for small and medium-sized businesses, as well as the creation of a separate joint venture with a foreign parent company, have been identified. The main reason for creating a joint venture is determined. Threats that may be detected if only one mega corporation is operating in the state. The list of megacorporations that produce well-known brands and sell them all over the world is listed.

Key words: joint ventures, transnational (multinational) enterprises, motives and causes of creation, foreign investment, parent company, mega corporations, globalization.

УДК 338.439:658

Касич А. О.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту*

Київського національного університету технологій та дизайну

Kasych A. O.

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of Management Department*

Kyiv National University of Technologies and Design

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ

THEORETICAL BASIS OF MODERNIZATION PROCESSES MANAGEMENT

Анотація. У статті розглянуто теоретичні основи управління процесами модернізації в національній економіці. Узагальнено ключові теорії, зміст яких дає змогу встановити логіку та закономірності розвитку процесів модернізації. Виокремлено наукові підходи до дослідження процесів модернізації, що дає змогу визначити ключові характеристики вибору моделі модернізації для України.

Ключові слова: модернізація, управління, теорії, економічний розвиток, суспільство, процеси.

Постановка проблеми. Об'єктивною реальністю сучасного етапу розвитку суспільства є стрімкі зміни, які стосуються всіх сфер діяльності та вимагають осучаснення, тобто модернізації. Процеси модернізації нині набули глобального поширення, а тому їх ігнорування може призвести до фрагментарності економічного розвитку країни та втрати можливостей зростання у подальшому.

Українська економіка більше за інші потребує активізації процесів модернізації, оскільки країна на початку 1990-х років мала один із найкращих потенціалів для самостійного розвитку, але вже впродовж 26 років експлуатує наявний потенціал та не вийшла за показником ВВП на рівень до початку ринкових реформ. Саме тому питання активізації процесів модернізації та забезпечення ефективного управління ними зберігають свою важливість та потребують системного дослідження через призму наявної теоретичної бази.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процеси модернізації досить активно досліджуються в межах

багатьох галузей знань, оскільки їх багатогранність визначає важливість розкриття закономірностей та причинно-наслідкових залежностей. Серед найбільш значимих слід указати праці, в яких розглядаються процеси модернізації суспільства [1; 2; 13; 16; 19; 26; 27], економічної модернізації [3; 5; 9–12; 22; 30; 31]. Спрямування розвитку національної економіки на цілі модернізації через активізацію інвестиційно-інноваційної діяльності розглянуто в роботах [4; 6–8]. Однак той факт, що Україна характеризується низькою динамікою модернізаційних процесів, свідчить про необхідність розроблення ефективної моделі управління, яка б базувалася на узагальненні надбань існуючої науки.

Мета статті полягає в узагальненні висновків науковців у сфері теорії модернізації, визначенні основних підходів до розуміння сутності досліджуваних процесів для виявлення основних завдань управління задля активізації процесів у національній економіці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Незважаючи на те що першоджерела теорії модернізації сяга-

ють у глибину віків, сучасне комплексне бачення активно почало формуватися у середині ХХ ст. Серед основних історичних передумов поширення процесів модернізації у світі А. Соу [26] назвав політичні зміни, які відбувались після Другої світової війни. Так, для обмеження поширення комуністичного руху США як лідер світової економіки активно фінансували індустріалізацію країн Західної Європи (план Маршалла), Японії та Південної Кореї. Після розпаду європейських колоніальних держав в Азії, Африці та Латинській Америці створені країни активно шукали моделі розвитку та намагалися провести модернізацію. Відповідно, теорія модернізації як самостійний напрям наукових досліджень виокремилася у середині 1950-х років. Із розвитком суспільства, соціально-економічної та політичної системи у різних країнах зазнавала еволюції й теоретична думка вчених щодо форми модернізації та її впливу на розвиток окремих країн світу. Основні етапи розвитку теорії модернізації наведено в табл. 1.

Представлені теорії свідчать про намагання вчених дослідити такий складний процес, як модернізація, системно та в контексті забезпечення соціально-економічного розвитку країни.

Опрацювання наукових робіт, присвячених теоретичному осмисленню процесів модернізації, дає змогу виокремити декілька підходів, які можуть бути взяті за основу для сучасних досліджень у контексті ідентифікації основних закономірностей. Найбільш сформованими, на нашу думку, є такі підходи, як: суспільно-орієнтований, територіальний, політико-орієнтований, економіко-орієнтований.

Суспільно-орієнтований підхід розглядає еволюцію суспільних відносин як першоджерело всієї сукупності модернізаційних процесів.

На початкових етапах теорія модернізації розглядалася переважно через призму розвитку суспільства: аграрного, індустріального та постіндустріального. Так, С. Хантінгтон [18] проводить порівняння аграрного та індустріального суспільства, умов переходу від одного до іншого. Найбільш суттєвою відмінністю між двома видами суспільства є те, наскільки сучасна людина здатна контролювати оточуюче та соціальне середовище, а цей контроль залежить від поширення наукових та технологічних знань.

Д. Белл [1], досліджуючи тренди в розвитку суспільного порядку, постіндустріальне суспільство називає, з одного боку, об'єктивною реальністю, яка втілює у собі результати всіх змін, а з іншого – аналітичною конструкцією, що дає змогу здійснити осмислення реальності. Фундаментальність його праці базується на застосуванні комплексного підходу, що дало змогу розглядати питання про роль та характер впливу науки та технологій на трансформацію суспільної структури.

Таким чином, процеси модернізації знаходять свої втілення у розвитку суспільства та осучасненні суспільних відносин. Соціокультурні та релігійні відмінності впливають та визначають особливості еволюції суспільних відносин у тих чи інших країнах, однак загальна тенденція розвитку на індивідуальність, ініціативність, лідерство набуває особливого значення для поширення модернізації.

Таблиця 1

Порівняння сутності теорій модернізації

Теорії	Суть теорії	Переваги	Недоліки
Теорія однолінійної модернізації (У. Ростоу) [25]	Модернізація – універсальний багатетапний соціально-економічний та політичний процес. Існують певні, спільні для всіх країн стадії розвитку суспільств	Країни, що розвиваються, стануть демократичними індустріальними суспільствами з високим рівнем розвитку виробництва, науки, освіти	Окремі країни, що розвиваються, залишилися в недо-розвиненому стані без ознак розвитку у напрямі зрілості соціально-політичної системи
Теорія внутрішніх чинників відсталості (Г. Мюрдаль) [20]	Вирішальне значення для успішного технічного та економічного розвитку мають докорінні зміни відсталих соціальних та політичних інститутів, тобто внутрішні чинники	Паралельно з техніко-економічною модернізацією необхідно мінімізувати вплив застарілих поглядів у психології населення	Індустріалізація за західною моделлю призводить до створення залежної економіки
Теорія зовнішньої залежності (концепція периферійного капіталізму) (Р. Пребиш) [22]	Економіка багатьох країн зумовлена розвитком та експансією іншої економіки, якій вона підпорядкована. Причиною відсталості країн, які розвиваються, є викачування їх доходів країнами «центру»	Індустріалізація є основним способом, доступним країнам, що розвиваються, для отримання частки переваг технічного прогресу та поступового підвищення рівня життя населення	Країни, що виробляють сировину, отримують свою частку переваг через міжнародний обмін, тому не потребують індустріалізації
Теорія сучасного світу-системи (І. Валлерстайн) [2]	Сучасний світ в економічному сенсі має три зони: країни ядра, напівпериферії та периферії	Прогрес значною мірою є ймовірністю, тобто він не є визначеним	Держави-ядра привласнюють надлишки, які створені в країнах периферії, як результат, зробити всю периферію ядром неможливо
Теорія взаємо-залежності процесів політичного та економічного розвитку (А. Пржеворські та Ф. Лімонгі [24], А. Хаденіус [16], Т. Ванханен [28])	Модернізація є складним багатовимірним явищем, яке визначає процеси політичного розвитку та залежить від їх спрямованості	Поява демократії не є побічним продуктом економічного розвитку. Шанси на виживання демократії більші, коли країна є багатшою. Модернізація сприяє розвитку і демократії, і економічному розвитку	Механізми взаємного впливу процесів соціально-економічного та політичного розвитку не є повною мірою визначеними

Джерело: складено автором

Територіальний підхід базується на визнанні існування певної локалізації процесів модернізації у світі, їх динаміки у тих чи інших регіонах.

Територіально модернізація пов'язується, перш за все, з країнами Заходу, які на початок економічної модернізації вже мали сформовану демократичну систему, пройшли період промислової революції та мали підготовлене суспільство. Однак із часом значну увагу вчені К. Томінага [27], К. Юї [30], Т. Ніколас [21], Д. Коллінер [14] почали приділяти дослідженню «незахідної» моделі модернізації. Сьогодні можна виокремити декілька специфічних моделей, які сформувалися у різних регіонах. Модернізацію Японії К. Юї [30] визначено як процес, який має два однаково важливі елементи: демократизацію та індустріалізацію. Важливим чинником технологічної модернізації стало те, що японські винахідники не тільки адаптували зарубіжні технології у відповідь на внутрішні умови, а й модифікували західні технології та інститути у цілому. У Латинській Америці модернізація включала, перш за все, урбанізацію, лібералізацію та демократизацію. Ці процеси охоплювали складну серію подій, політичні заходи та соціальні сили, які трансформували латиноамериканський соціальний, політичний та економічний ландшафти. Незважаючи на ці зміни, проблема масової бідності зберігається і знову виходить на передній план політичного порядку денного. Саме ці питання досліджено у роботі Д. Коллінера [14].

Особлива модель модернізації вибудовується на території Китаю. Так, у роботі К. Фанджун [15] досліджуються особливості процесів модернізації у Китаї, який обрав вибіркового підхід, який полягає у використанні корисного зарубіжного досвіду та відкиданні непридатних елементів. У результаті в Китаї вдалося вибудувати достатньо ефективну модель модернізації, під час реалізації якої відбувається стрибкоподібний розвиток, тобто подолання відставання від більш розвинених країн.

У різних регіонах світу зберігаються аграрні суспільства, які знаходяться на етапі переходу до індустріального етапу розвитку. Окремим типом сучасного суспільства відповідного періоду часу вчені, зокрема Ф. Пріор [23], вважали й тоталітарну систему в СРСР, яка тривалий час розглядалася як альтернативна західній моделі модернізації. Той факт, що більшість постсоціалістичних країн впевнено вибрала західну модель розвитку та вже отримала досить серйозні результати, лише підтверджує її ефективність.

Політико-орієнтований підхід ставить у залежність динаміку модернізаційних процесів від політичної системи та рівня розвитку демократії у країні. Велика кількість країн до цього часу знаходиться у стані пошуку політичної системи, яка забезпечить ефективне вирішення всього комплексу соціально-економічних проблем. Альтернативи досить прості та відомі: командно-адміністративна та демократична система. Пошук стосується визначення оптимального для окремої країни співвідношення між власне свободою та демократією і рівнем утручання держави в усі сфери життєдіяльності суспільства.

Процеси модернізації традиційно пов'язують із розвитком демократії. Цей напрям дослідження процесів модернізації було започатковано працями С. Ліпсета [19], який ініціював наукову дискусію щодо взаємозв'язків між модернізацією та демократією (рівнем демократизації). Вчений не робить висновків про пряму залежність досліджуваних процесів, він наголошує на ймовірнісних причинно-наслідкових залежностях, коли вказані складники економічного розвитку забезпечують формування

умов для демократизації суспільства в країні. Серед найбільш значимих у межах політико-орієнтованого підходу слід указати роботи А. Пржеворські та Ф. Лімонгі [24], А. Хаденіуса [16], Т. Ванханена [28] та ін. На основі вивчення рекомендацій учених щодо здійснення демократичних перетворень та забезпечення економічного розвитку, а також зважаючи на висновки більш пізніх робіт, зокрема, слід констатувати на важливості пошуку оптимального співвідношення між економічним та політичним розвитком країни. Демократія не може бути випадковою, так само як і соціально-економічний розвиток країни. Причиною відкату від демократизації можуть бути невдачі у соціально-економічному розвитку. Для того щоб демократія була стабільною, перетворення у країні мають бути системними, а не стосуватися окремих сфер життєдіяльності суспільства.

Щодо відповіді на питання, що має бути первинним – демократія чи економічне зростання – єдина відповідь відсутня. Демократія довгий час сприймалася вченими однією з найважливіших умов економічного розвитку. Однак нині приклади розвитку низки країн, які суттєво обмежують демократію, свідчать про спроможність моделей, протилежних демократичним системам, забезпечувати високі темпи економічного розвитку.

Найбільш яскравий приклад збереження авторитарної політичної системи та забезпечення високих темпів економічної динаміки демонструє Китай, економічна система якого базується на основі сформованого державного капіталізму. Успіх Китаю ставить на порядок денний питання здатності такої моделі замінити вже традиційну «західну» модель. Саме в такому аспекті представлено дослідження в роботі С. Жао [31]. Успіх Китаю зумовив те, що науковці почали давати визначення «китайської моделі», основними особливостями якої є: копіювання успішних елементів ринкової економіки та збереження правлячою партією наявного устрою.

А. Пржеворські [24], провівши порівняння двох систем (демократії та диктатури), прийшов до висновку, що швидкість, з якою ростуть продуктивні фактори, може бути вищою за диктатури, але використання ресурсів може бути більш ефективним в умовах демократії. Сумарний ефект у довгостроковій перспективі може виявитися, що немає ніякої різниці між цими двома системами за середніх темпів зростання. Відповідно, моделі зростання можуть відрізнятися, але середні темпи зростання можуть бути однаковими. За таких умов населення може спокійно сприймати і диктатуру протягом тривалого періоду часу. Тобто постають питання ймовірності переходу авторитарних систем до демократії та тривалості збереження демократії, якщо системі вдається забезпечити стійкий економічний розвиток. Окрім того, слід наголосити на застереженні, що демократія стає «більш ефективною, якщо здійснюється одночасно зі зміцненням правопорядку» [3, с. 18].

Поетапно сформовані демократії певним чином відрізняються від західної моделі. Так, в Японії система представницької демократії була створена лише після Другої світової війни, хоча її оголошення відбулося ще в Конституції 1889 р. Японська еліта в процесі формування демократії беззаперечно дотримувалася загальних концептуальних положень, однак усе ж вплив національних особливостей суспільного розвитку відслідковується й сьогодні. Японія, як й інші азійські країни, перейняла практику створення західних політичних інститутів, однак їх функціонування певним чином було змінено. Таким чином, демократія в Японії має особливий характер, на чому наголошено в роботі [13].

Загалом доречно стверджувати, що економічний розвиток є важливим чинником формування та збереження демократичних суспільств.

Економіко-орієнтований підхід базується фактично на ототожненні процесів модернізації з економічними перетвореннями, які супроводжуються позитивною динамікою ключових макроекономічних показників.

У. Ростоу [25] розглядає модернізацію як багатостадійний процес економічного зростання, що відбувається у результаті еволюції суспільства. У цьому контексті теорію модернізації критикують, оскільки вона, як і теорії економічної динаміки, досліджує природу останньої. Теорії економічного зростання розглядають його як комбінацію факторів виробництва, що мають кількісні характеристики, передусім працю та капітал. Однак навіть якщо ми будемо слідувати виключно теорії економічного зростання та враховувати те, що середня продуктивність праці функціонально залежить від середньої капіталоозброєності, слід наголосити на тому, що кількісне збільшення показників капіталоозброєності відбувається за рахунок модернізації.

Економічний розвиток у роботі [29] ототожнюється із суспільним розвитком, відповідно, його економічні, політичні та соціокультурні аспекти все більше розглядаються як взаємопов'язане ціле.

Основою вирішення економічних проблем Китаю стала однобока техніко-технологічна модернізація зі збереженням політичної системи. Китай, ігноруючи принципи демократії вдало вирішує економічні проблеми за

рахунок модернізації техніко-технологічного складника, і на даному етапі розвитку ця модель працює та забезпечує результати. Важливою основою розуміння особливостей розвитку Китаю, активізації процесів модернізації в умовах наздоганяючої економіки є наукова праця Ч. Хе [17]. Він розглядає три стадії модернізації: первинну, вторинну та інтегровану. Завершення первинної модернізації, реалізація вторинної можуть відбуватися зі збереженням наявної політичної системи. Однак інтегрована модернізація потребує масштабної свободи підприємництва, що можливе лише за умови демократизації суспільства. Саме тому виникає логічне питання поєднання політичного устрою Китаю та цілей подальшої модернізації в умовах інформатизації та оцифровування бізнес-процесів.

Висновки. Цілі розвитку втілюють у собі прагнення до економічного добробуту, що на практиці зумовлює активізацію процесів модернізації, а отже, процес пошуку власної, оптимальної для кожної країни моделі продовжується. Кожна країна вибудовує власну модель модернізації, реалізація якої забезпечує планомірний та стійкий розвиток. Серед елементів модернізаційної моделі слід виокремити: економіку, суспільство, політику, технології, культуру, екологію, структуру, інституції тощо. Розуміння особливостей вибраної моделі модернізації, яке формується на основі комплексного дослідження теорій модернізації, дає можливість визначити найбільш ефективні підходи до забезпечення необхідної динаміки економічного розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: опыт социального прогнозирования. М.: Academia, 2004. 790 с.
2. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире; пер. с англ. П.М. Кудюкина; под общей редакцией канд. полит. наук Б.Ю. Кагарлицкого. СПб.: Университетская книга, 2001. – 16 с.
3. Зверяков М.И. Либеральная идея и модернизация экономики Украины. Экономика Украины. 2010. № 7. С. 11–21.
4. Касич А.О. Вплив бюджетно-податкової політики на інноваційно-інвестиційну активність підприємств. Актуальні проблеми економіки. 2006. № 11(65). С. 144–151.
5. Касич А.О. Досвід формування національних інноваційних систем в країнах, що розвиваються. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 5(143). С. 46–49.
6. Касич А.О. Економічна самостійність регіонів у контексті активізації процесів модернізації. Економіка промисловості. 2017. № 3(79). С. 96–113.
7. Касич А.О. Зміст та завдання державної інноваційно-інвестиційної політики України. Схід. 2005. № 6(72). С. 3–9.
8. Інноваційна продукція як основа підвищення конкурентоспроможності підприємств України / А.О. Касич, М.В. Назарова, Т.А. Климович. Держава та регіони. 2008. № 2. С. 66–69.
9. Касич А.О. Модернізаційні процеси в Україні в контексті світового досвіду. Економіка України. 2017. № 9. С. 38–58.
10. Касич А.О. Модернізація як стратегічне завдання розвитку промисловості України. Бізнес Інформ. 2016. № 7. С. 67–72.
11. Касич А.О. Ресурсне забезпечення модернізаційних процесів в Україні: регіональний аспект. Бізнес Інформ. 2016. № 2. С. 138–143.
12. Kasych A.O., Vochozka M. Conceptual provisions of development of Ukrainian national innovation system. Науковий вісник Полісся. 2017. № 2(10). Ч. 2. С. 16–23.
13. Япония: опыт модернизации / Рук. проекта Э.В. Молодякова. М.: АИРО-XXI, 2011. 280 с.
14. Collier D. Industrial Modernization and Political Change: A Latin American Perspective. World Politics. 1978. Vol. 30. № 4. P. 593–614.
15. Fanjun C. Modernization Theory and China's Road to Modernization. Journal Chinese Studies in History. 2009. Volume 43. Issue 1. P. 7–16.
16. Hadenius A. (1992). Democracy and Development. Cambridge University. Cambridge England. 214 p.
17. He Ch. (2012). Modernization Science: The Principles and Methods of National Advancement. Springer Science & Business Media. P. 648.
18. Huntington S.P. The Change to Change: Modernization, Development, and Politics. Comparative Politics. 1971. v. 3. № 3. P. 283–322.
19. Lipset S. Some Social Requisites of Democracy: Economic Development and Political Legitimacy. The American Political Science Review. 1959. № 53(1). P. 69–105.
20. Myrdal G. (1968). Asian drama: An Inquiry into the Poverty of Nations, 249 p.
21. Nicholas T. (2011). The origins of Japanese technological modernization. Explorations in Economic History 48, pp. 272–291.
22. Prebisch R. The Economic Development of Latin America and Its Principal Problems, United Nations department of economic affairs, Lake Success, New York, 1950. 66 p. URL: <http://archivo.cepal.org/pdfs/cdPrebisch/002.pdf>.

23. Pryor F.L. (2005). *Economic Systems of Foraging, Agricultural, and Industrial Societies*. New York: Cambridge University Press. 316 p.
24. Przeworski A. & Limongi F. *Modernization: Theories*. World Politics. 1997. Vol. 49. № 2(Jan.). P. 155–183.
25. Rostow W.W. (1991). *The Stages of Economic Growth*. 3rd Edition. Cambridge University Press. 324 p.
26. So A. (1991). *Social Change and Development*. Newbury Park, California: SAGE. P. 17–23.
27. Tominaga K. A theory of modernization and social change of the non-western societies: Toward a generalization from Japan's experiences. *International Review of Sociology*. 1991. Volume 2. P. 95–120.
28. Vanhanen T. (1997). *Prospects of Democracy*. Psychology Press. 374 p.
29. Yeh S. (1989). Understanding development: modernization and cultural values in Asia and the Pacific region. 72 p. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0008/000838/083839eo.pdf>.
30. Yui K. Theories on Modernization of Japan Today. *International Journal of Japanese Sociology*. 1991. Volume 3. Issue 1. October 1994. P. 45–57.
31. Zhao S. The China Model: can it replace the Western model of modernization? *Journal of Contemporary China*. 2010. № 19(65). June. P. 419–436.

Анотація. В роботі розглянуті теоретичні основи управління процесами модернізації в національній економіці. Обобщені ключові теорії, зміст яких дозволяє встановити логіку і закономірності розвитку процесів модернізації. Виділені наукові підходи до дослідження процесів модернізації, що дозволяє визначити ключові характеристики вибору моделі модернізації для України.

Ключові слова: модернізація, управління, теорії, економічне розвиток, суспільство, процеси.

Summary. The paper considers the theoretical bases of modernization processes management in the national economy; generalizes the key theories, the content of which allows to establish the logic and regularities of modernization processes development; is singled out the scientific approaches to the research of modernization processes, which allows to determine the key characteristics of the choice of the modernization model for Ukraine.

Key words: modernization, management, theory, economic development, society, processes.

УДК 005.336.4:658.14

Колупасєва І. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та фінансів
Харківського торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Kolupaieva I. V.

*PhD in Economics, associate professor,
Head of International Economic Relations and Finance Department
Kharkov Trade and Economic Institute of
Kyiv National University of Trade and Economics*

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ ТА КАПІТАЛІЗАЦІЇ СИНТЕЗОВАНОГО КАПІТАЛУ

METHODOLOGICAL BASIS FOR FORMATION AND CAPITALIZATION OF SYNTHESIZED CAPITAL

Анотація. У статті запропоновано методологічний базис формування та капіталізації синтезованого капіталу, який включає опис протиріч у сфері синтезованого капіталу, принципи, емпіричну, теоретичну, логічну і методологічну основи, інституційні, інформаційні, ресурсні, інфраструктурні, мотиваційні умови, способи формування, використання та капіталізації синтезованого капіталу: придбання, створення самостійно або залучення науково-дослідних установ, економічні, соціально-психологічні, організаційні та правові методи.

Ключові слова: синтезований капітал, капіталізація, інтелектуальний капітал, соціальний капітал, людський капітал, методологічний базис.

Постановка проблеми. Формування синтезованого капіталу в його практичному розумінні стає одним із найголовніших параметрів сучасної інформаційної економіки. Синтезований капітал є новою економічною

категорією, яка виникла на перетині інтелектуального, людського та соціального капіталу, що зумовлює її складність. Натомість саме введення поняття «синтезований капітал» в економічну науку дає змогу вирішити прин-